

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา การตกลูกออกตกเสีย

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การตกลูกออกตกเสีย เป็นการเสียสละเงินทองต่อส่วนรวม ของผู้คนในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนถึง คณะสงฆ์ของวัดต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านอำเภอเวียงสา การตกลูกออกตกเสีย

ความเป็นมา

การตกลูกออกตกเสีย เป็นการเสียสละเงินทองต่อส่วนรวม ของผู้คนในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนถึง คณะสงฆ์ของวัดต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านอำเภอเวียงสา การตกลูกออกตกเสีย โดยจะได้ยึดถือเอามติหรือกำหนด กฎเกณฑ์จากเสียงส่วนใหญ่ของท้องถิ่นนั้น ที่ได้กำหนดและตั้งไว้ โดยจะแบ่งออกได้ 2 อย่างใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การตกลูกออกตกเสียเกี่ยวกับวัดวาอาราม
2. การตกลูกออกตกเสียเกี่ยวกับผู้คนทั้งส่วนตัว และส่วนร่วม

การตกลูกออกตกเสียนั้นบางครั้งก็จะมีเป็นกรณีพิเศษนาน ๆ อาจจะมีครั้งอย่างเช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือ ไฟจากอัคคีภัย ไฟใหญ่ลมหลวงก็จะช่วยเหลือสังเคราะห์กับไปตามความเหมาะสมแล้วแต่สถานการณ์ เหตุการณ์

การตกลูกออกตกเสียเกี่ยวกับวัดวาอาราม จึงขอนำกล่าวดังนี้

- การออกเงินประจำปี
- ผ้าอาบน้ำฝน
- ค่าพาหนะภัตตาหาร
- การตั้งธรรม
- การกินสลาก
- การदानข้าวเปลือกข้าวสาร ฯลฯ

การตกออกตกเสียเกี่ยวกับผู้คนในหมู่บ้าน

- การออกเงินสมาชิกมาปนกิจศพ บางหมู่บ้านอาจมีพื้นและข้าวสารร่วม
- เงินประจำเดือนเหือแจ่ง
- การออกเงินบำรุงของกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
- การตกข้าวห่อ
- การตกออกไม้ ออกคคา เพื่อสาธารณะของหมู่บ้าน
- การตกออกตกเสีย แรงกายในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน
- การเลี้ยงผีบ้านผีเมือง
- การดมฝาย ชุดเหมือง ถนนหนตาง
- การตกออกตกเสียมะดินที่ สร้างวัดสร้างกำแพง
- นอกนั้นก็จะมี การตกออกตกเสีย เสียสละที่ช่วยเหลือ ส่งเคราะห์ทั้งส่วนรวมหรือทางส่วนตัว จึงนับได้ว่าภูมิปัญญาปัญญาของการจัดการ ที่น่าจะมีการอนุรักษ์และสืบสานให้อยู่ต่อไปในพื้นที่ เวียงสาของเขาต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

 054 – 781105